

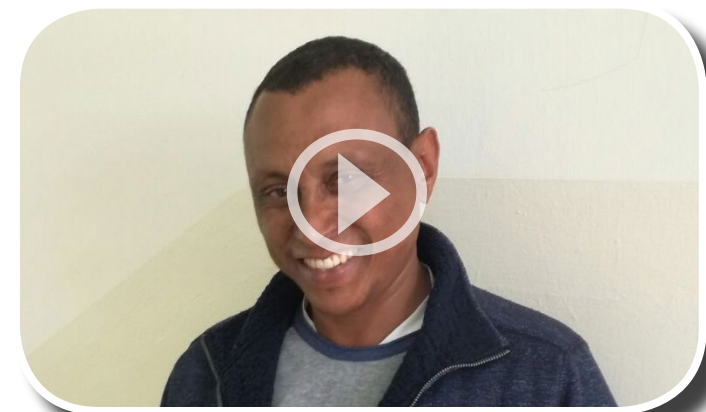
16 מולאו טלה

שמי מולאו למשפחת טלה. נולדתי באתיופיה בטיגריי, בכפר הנקרא אסגדה. הכפר היה מבודד בפני הגויים, הבית הגויי הקרוב ביותר היה במרחק של כאלף מטר מהבית האחרון של היהודים. יש לציין שבכל הכפר הייתה משפחה אחת בלבד - משפחת טלה. הכפר מנה כעשרים וחמש משפחות.

הכפר היה מבורך בהרבה רבנים, יחסית להרבה כפרים וערים באתיופיה שלא היה להם אפילו רב אחד כדי להנהיג אותם.

המשפחה שלי מנתה תשע אחים ואחיות, אני הייתי אחד לפני האחרון. התייתמתי ממורי אבי קשי איוב טלה (נשמתו עדן) בגיל כשנה וחצי. יש לציין שדמותו לא זכורה לי כלל. מורתי אמי מרת אברהט דוויט הייתה אז בהריון של אחותי הקטנה ממני.

היא נותרה לבדה לגדל את ילדיה הרכים, אך באמונה תמימה וזכה חינכה את ילדיה בעזרתו יתברך תוך דבקות בקדוש ברוך הוא, ואף דאגה לחתן את חלקם.

סרוק לצפייה בסרט זה

בגיל שמונה בערך יצאתי לרעות את צאן המשפחה, כולל בקר.

אזור מגוריו של הקיים איוב טלה זצ"ל

יחד עם משפחות נוספות הכינו בני המשפחה את עצמם לקראת העלייה לארץ ישראל. הייתי בן עשר בערך, השנה 1980, כאשר החלטנו ארבע משפחות לצאת לדרך באישון ליל. שאר המשפחות החליטו לדחות את מסען במספר ימים. איני יודע מה הייתה הסיבה לעיכוב שלהן, אך הוא עלה להן ביוקר. באותו לילה ששאר משפחות הכפר נערכו לצאת לדרך, ממש לפני צאתם, באו שודדים חמושים ברובים ובחרבות, הקיפו את הכפר ועברו מבית לבית ושדדו את כל כספם שאגרו למסע, את בגדיהם החדשים שקנו לקראת הדרך, את הסוסים והחמורים שהיו צריכים להיעזר בהם במסע, והיכו קשות כל מי שניסה להסתיר ממון כלשהו.

כפר אסגדה בצפון אתיופיה בו גרו משפחת טלה

בהמשך הדרך הצטרפו אלינו עוד משפחות מכפרים או מאזורים אחרים. אני חייב לציין שאיני זוכר את כל המסע, מאחר והייתי ילד חולה, וכמעט כל הדרך הייתי על הסוס ועל גבה של מורתי שתחיה, אך אני זוכר מעט מהדרך - המסע היה לא פשוט, היה חום נוראי, עברנו מדבריות שוממים מעצים, אזורים הרריים, היו אזורים שהיה חשש כי קיימות שם עמדות של השלטון והיינו צריכים לבצע מעקף שהאריך מאד את דרכנו, או שהיינו עוברים באמצע הלילה בלי שום רחש על מנת שהחיילים לא ישמעו אותנו.

מיותר לציין שאם היינו נתפסים על ידי החיילים, היה מצבנו חמור. ידענו שציוץ של תינוק או נעירת חמור בלילה נשמעים למרחקים הרבה יותר גדולים מאשר ביום, אך בחסדי ה' זכינו כמאמר הכתוב: "לכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו", והצלחנו לעבור בשקט ובדממה.

ביום שישי, לפני כניסת השבת, החליטו ראשי המשפחות היכן להתמקם עד צאת השבת, כך בכל המסע כולו. לא היה מצב שיצאנו למסע בשבת קודש,

לא היה מי שהעז לחשוב על כך על אף הסכנות מכל הבחינות, עד לסוף המסע בסודן.

במהלך המסע אבד או נגנב למשפחתנו החמור ועימו כל המטען שהיה עליו. בתוך אחד השקים היו מוחבאים ארבע מאות ש"ח שאמי שמרה ממכירת הבהמות והחיות לפני המסע, וכן שאר הדברים שהבאנו איתנו מהכפר. זה לא היה פשוט, סכום גבוה בכל המובנים.

אחרי מספר שבועות, באחד הלילות, כשכולנו נחנו מהמסע המתיש, נכנסו שלושה-ארבעה חמושים לתוך המחנה והחלו להסתובב. אציין שבדרך קבע הייתה שמירה של מספר גברים משלנו ששמרו על המחנה. ככל הנראה השודדים באו לשדוד אותנו אך ראו שיש שמירה, והחליטו להציע את שירותם להיות המדריכים לדרך. על אף החשש, היות ואכן לא ידענו את הדרך, הוחלט על ידי המנהיגים לקבל את הצעתם בזהירות רבה.

בחלוף מספר ימים החלו ה"מדריכים" לעשות תחבולות כדי לסטות מן הדרך ולהביא אותנו למקום לא ידוע, ושם לבצע את זממם. שניים מביניהם אמרו שנלך בדרך שהחליטו ללכת בה בתחילה, והשניים האחרים רצו ללכת בדרך אחרת. ראשי הקהילה הבינו שמשוהו לא טוב קורה בין השודדים, הם ניגשו אליהם והתחילו להתעניין מה קורה. שני המדריכים שהיו לטובת היהודים אמרו שהאחרים מנסים להטות את המסע לדרך אחרת שאינה נכונה. כמובן שראשי הקהילה לא הסכימו ללכת בדרך אותה הציעו שני הזוממים להרע, ובחסידי ה' יתברך, כמו שכתוב "ה' ילחם לכם ואתן תחרישון", המשכנו בדרך הנכונה.

לקראת סוף ימי המסע היה מחסור גדול מאד של מים. איני זוכר כמה ימים, אך זכור לי שכל הקהל היה צמא למים עד כדי כך שלא יכלו ללכת ונפלו מרגליהם. תוך כדי שכולם נחים, יצאו מספר גברים עם סוסים וחמורים ועימם כדים וכלים מכל הבא ליד, התפזרו על פני השטח כולו והחלו לחפש מקורות מים, ואכן התגלה שלא הרחק מאיתנו היה נהר ענק ששמו בטיגרית "תחזה". הם כמובן הביאו מים לכולם לשתות.

יש לציין שמלבד הצמא הנורא, אף אדם במסע זה לא ניזוק, למרות שהיינו חשופים לסכנות הן משודדים והן מחיות טורפות וזוחלים אשר אין צורך לפרט כאן. אף אחד לא ישן על מיטה או מזון, בקושי על איזה סדין (הנקרא בטיגרית 'נצלה') שהונח על רצפה מלאת אבנים קטנות וגדולות, וזאת במשך ימים, שבועות וחודשים, וכולם הגיעו בריאים בגופם ובנפשם אל ארץ הקודש.

לאחר שכולם שתו והתאוששו יצאנו שוב לדרך. כשהגענו לנהר הזורם בין אתיופיה לסודן, הגיעו מאחורינו חיילים אתיופים דוהרים במשאיות כדי להשיגנו. כולם הסתכלו אחורה וראו את הדהירה של החיילים האתיופים, כשמעבר לנהר עומדים וצופים בנו חיילים סודנים. כל הקהל הרים ראשו לשמים ואמר: "ריבוננו של עולם, אנו מקיימים את מצוות עלייה לארץ הקודש ולכן אנו ממשיכים קדימה ולא חוזרים אחורה".

וכך היה. באמונה תמימה החלו כולם לחצות את הנהר, לא משנה מה עומקו, אך כשהגענו לאמצע הנהר, כבר עמדו החיילים האתיופים על שפת הנהר ושלפו את רוביהם, ככל הנראה רצו לירות בנו. לא הייתה להם שום בעיה לעשות זאת, ואף אחד לא היה מעמיד אותם למשפט על המעשה, אך הם ראו מולם בצד השני של הנהר חיילים סודנים ברובים שלופים ונמנעו מלירות.

סיימנו לחצות את הנהר עם שני המדריכים שהובילו אותנו. מיד כשעלינו ליבשה ניגשו אלינו החיילים הסודנים והחלו לדבר בשפתם, אותה לא הבנו, אך המדריכים תרגמו לנו. הם שאלו מי אנחנו, מה אנחנו עושים פה, למה באנו ועוד, והמובילים תרגמו את תשובותינו שאנו אתיופים מסכנים שבאנו לעבוד בסודן, כי אין לנו עבודה ולא היה מה לאכול באתיופיה.

בחסידי ה' יתברך הם האמינו לנו ונתנו לנו לשבת במחנה כלשהו, ולאחר מספר ימים החלו לפזר את המשפחות בכל מיני מקומות בתוך סודן. ייתכן שהמוסד (מוסד ישראלי בשיתוף האמריקאים) נתן יד בעניין, בסתר כמובן, והעניק שוחד כלשהו לסודנים.

המשפחה שלי הגיעה לגדריף. שכרנו צריף וחיכינו לתור שלנו בפעילות של

המוסד במשך יותר משנתיים. במהלך שהייתנו בסודן המצב לא היה פשוט בכל המובנים. למבוגרים לא הייתה עבודה להתפרנס, מכיון שרוב העבודות היו עבודות פשוטות שהתאימו רק לילדים, כמו למכור שקיות, עגבניות, מלפפונים, מדי פעם הובלות של ציוד כזה או אחר על הכתף לבית של איזה סודני.

ממתינים בסודן

אני עבדתי עם עוד בן דוד במשך תקופה ארוכה אצל סודני אחד בעל דוכן ירקות. מדי פעם מכרנו גם שקיות, עגבניות וכו' והוא שילם לנו בעין יפה. את כל הכסף שצברתי נתתי לאמי מבלי להוציא לעצמי אפילו שקל. כך היה ימים על גבי שבועות, חודשים ושנים, עד שעלינו לארץ הקודש.

העלייה של משפחתי ושל עוד מספר משפחות לא הייתה כמו של שאר המשפחות. בשל הקשיים הרבים, היו למוסד דרכים שונות, אחת מהן הייתה הוצאת דרכונים מזויפים - בדרך זו הגענו מחרטום לצרפת, ומצרפת אל ארץ הקודש.

נחתנו בשדה התעופה בבן גוריון לפני חצות 31.11.1983. במקום קיבלו את פנינו מספר אנשים, ביניהם גם מבני העדה אשר סייעו ותירגמו מעברית את השיח עם מקבלי פנינו. כל אדם וילד קיבל שם עברי, בלי לשאול אותנו אם אנו מעוניינים בכלל בשם נוסף. אבל אנחנו היינו ממוקדים בדבר אחד, בירושלים של היהודים, ולא עניין אותנו שום דבר אחר.

משפחתי הגיעה עם עוד כמה משפחות לעיר מעלות, למרכז קליטה שם. חלק מהמשפחות האחרות עברו אחר-כך למקומות אחרים.

הקליטה לא הייתה פשוטה, הן חברתית, הן כלכלית, הן מבחינת השפה ועוד. בעיני הצברים נראינו מוזרים אשר נפלו זה עתה מהירח. אותנו הילדים אספו ולקחו לבית הספר "נתיב מאיר" - חטיבת ביניים במעלות, ושם פתחו כיתת אולפן תוך מיון לפי גילאים.

כשהגענו בפעם הראשונה לבית הספר, כל הילדים הישראלים באו לראות אותנו. לא מצאנו חן בעיניהם וההתנכרות לא איחרה לבוא. בסופו של יום הלימודים הם המתינו לנו והתנכלו לנו, ביזו אותנו והיכו. יש לציין שממש לא כולם התנהגו כך, אך זה היה קשה מאד להתמודדות, עד אשר ביקשנו לעבור לפנימייה.

תוך כדי ניסיונות ההתאקלמות, חלק מהמשפחות עברו למגורי קבע ברחבי הארץ. כחמישה תלמידים מתוך כל התלמידים ואני ביניהם, עברו לפנימייה הנקראת "כפר חסידים" - כפר נוער דתי, ושם הקליטה הייתה קלה ונעימה יותר. משם עברתי לישיבה, ומשם שוב לאותה פנימייה עד לגיוסי לצבא.

בסוף השירות הסדיר שלי המשכתי לקבע עד עתה.